

La comarca valenciana de la Marina Alta pateix cada estiu problemes amb el subministrament d'aigua. Enguany hi ha hagut talls a pobles costaners i també de l'interior, però la urbanització de zones turístiques no s'atura.

Estiu en sec

El Fòrum d'Estocolm que es reuneix cada any per tractar els problemes del subministrament d'aigua per a la població a àmbit mundial va advertir en la seua darrera cimera que d'aquí a cinquanta anys el 25% dels habitants del planeta tindrien molts problemes per accedir a l'aigua potable. A molts pobles de la comarca de la Marina Alta, una de les més turístiques del Mediterrani, no s'hauran d'esperar al 2050 per saber què és trobar aigua salada a l'aixeta o fins i tot no trobar-ne.

Des de fa unes setmanes les ràdios de la comarca repeteixen insistentment un anunci d'avertència a la ciutadania: AM-JASA, l'empresa que subministra l'aigua a la localitat de Xàbia, adverteix que a causa del descens del nivell d'aigua dels pous que abasteixen la població s'ha fet necessari bombar aigua salada a les canonades i, per tant, l'aigua de l'aixeta no és apta per al consum. No és una novetat, a Dénia, la principal població de la comarca —que té 30.000 habitants a l'hivern i una mitjana de 200.000 a l'es-

tiu— fa més d'un any que l'aigua de la xarxa de subministrament no és potable. El resultat d'aquestes mesures d'emergència és el deteriorament de la xarxa i l'augment exorbitant de les despeses dels veïns, turistes i, especialment, dels hostalers. Amb l'aigua que arriba per la canonada no es pot ni cuinar. Antonio Berenguer, president de l'associació de comerciants de l'Arenal de Xàbia, va manifestar públicament les queixes d'un sector que, segons els propis càlculs, s'ha vist obligat a gastar en tonells d'aigua unes tres-centes mil pessetes per local durant l'estiu.

La situació de Xàbia ha estat durant aquest estiu la més preocupant. La mesura de bombar aigua salada no va solucionar el problema i ni tan sols així es va poder cobrir el subministrament mínim: no hi hagué més remei que fer talls. La restricció, absolutament negativa per a un ciutat que presumeix de rebre turisme d'alt nivell, va desencadenar una tempesta política en el govern local, en mans d'una coalició formada pel PP i el partit

Un xalet en construcció sota el Montgo: la pressió immobiliària és constant.

Ciudadanos de Jávea. Mentre el regidor d'aigües Enrique Bas anunciava que hi hauria només talls tècnics, l'alcalde, Jaime Sapena, s'apressava a negar-ho i manifestava que hi hauria aigua per a tot-hom. La realitat és que molts veïns s'han quedat durant algunes hores, diversos dies la setmana, sense aigua. Les contradiccions entre els membres del govern van coincidir amb el nomenament d'un nou director per a AMSAJA; tot plegat un panorama molt confús que crea seriosos dubtes sobre el model de gestió de l'aigua dut a terme fins ara. On els socis de govern no tenen cap fissura és a l'hora de concedir noves llicències urbanístiques, en concret per a 2.000 nous habitatges que aniran a la partida del Montanyar, al costat de la mar, on ja se n'han construït 300 que no tenen clavegueram i inunden la rodalia amb aigües fecals. L'oposició municipal, el Bloc i PSOE, ha presentat una denúncia davant de la fiscalia i també de la Unió Europea.

Els problemes arriben a l'interior.

L'explicació dels problemes de falta d'aigua és molt senzilla, la zona és hidrològicament pobra i el consum derivat del turisme no para de pujar i creix espectacularment durant l'estiu, precisament quan els cabals són més baixos. Quan els nivells freàtics són mínims, l'aigua de la mar penetra en els pous i els salinitza per sempre. Les poblacions del Verger i Ondara tenen salinitat crònica en els seus pous; Xàbia i Dénia, com

hem comentat, han perdut la potabilitat de l'aigua, i enguany, a més, han arribat els problemes de restriccions a municipis de l'interior, com la Vall d'Ebo o Parcent, tradicionalment aliens al problema de les mancances de l'aigua. La raó d'aquesta falta de cabals és que els pous situats en diferents poblacions comparteixen moltes vegades un únic aquífer i tot i que als pobles més petits de l'interior l'ús no és abusiu, les extraccions fetes en els llocs costaners al final també els afecten.

L'alcadessa de Pedreguer, Teresa Ballester (el Bloc) denuncià la setmana passada que, per primera vegada, existia la possibilitat que abans de la finalització de l'estiu l'aigua de la població deixara de ser potable. Pedreguer, un municipi agrícola i industrial situat a l'interior de la comarca, a deu quilòmetres de Dénia, havia estat fins ara l'excepció quant a problemes d'abastiment d'aigua, ja que en el seu terme es troben diversos pous que solien tenir unes bones reserves. Però en els últims mesos, molts han hagut de tancar-se. Segons el president de la comunitat de regants, Antoni Josep Fornés, al juny es va assecar el dels Palomos i la setmana passada el de Rafellet, que subministrava 4.000 litres per minut. Altres han hagut de tancar-se preventivament a causa del perill de salinització. Per a l'alcaldesa, el problema deriva de la "sobreeplotació que fan Dénia i Xàbia dels pous que hi ha al nostre terme, dels quals prenen l'aigua.

En algun cas, estan extraent l'aigua de pous a 200 metres, una fondària on no s'havia arribat mai".

Més pous i més àcid. De moment, l'única solució proposada per la majoria d'ajuntaments és la de forçar el ritme d'extracció de les bombes i fer més pous. Els pobles de Llíber i Xaló s'han lliurat enguany de les restriccions gràcies a un pou nou, el de la Definitiva, que, malgrat el seu nom, només és per als experts més que una solució provisional. A la Vall d'Ebo han hagut de recórrer als camions cisterna, subministrets pel poble de Pego i eficaces, també, a causa de la reduïda població del municipi, que veu com els estiuejants ja se'n van anant. A Parcent, l'ajuntament, en mans d'una coalició d'independents i el PP, ja ha aprovat un pressupost per fer un nou pou i han començat les tasques de llançar un àcid corrosiu al pou antic per intentar eixamplar-lo i arribar així a cotes més fondes.

Fins ara, les tasques de control i reducció del consum i aprofitament de les aigües depurades han estat merament anecdòtiques. El camp de golf de la Sella, a Pedreguer, va començar a regar-se amb aigües depurades només fa dues setmanes, i cal tenir en compte que funciona des de fa més de vuit anys. En un contundent article remès a la premsa comarcal per Pedro Juan Far, alcalde de Parcent, aquest reconeixia que el cabal del pou que subministra aigua a la població havia passat de 3.500 litres per minut a 2.200 litres en només cinc dies, i que quan l'equip de govern va ordenar mesures d'estalvi d'aigua, va descobrir que 600 dels 800 comptadors d'aigua estaven en mal estat, raó per la qual només havien pogut enviar alguns agents per intentar evitar que es regaren jardins i s'ompliren piscines.

Mentrestant, als municipis més importants, Xàbia i Dénia, per als dos governants, ara del PP i partits locals de caire dretà, l'única solució esperada és la de les factories dessaladores que, en teoria, haurien d'estar en marxa el pròxim estiu i proporcionaran aigua de baixa qualitat –però millor que l'actual– als veïns i turistes. Les mesures de control i reducció del consum ni es plantegen, al mateix

Els grans edificis que omplenen la costa de Dénia mostren el pes del sector turístic a la zona.

temps que les construccions –Dénia ha previst augmentar en més de 10.000 els habitatges– no s'aturen.

Cada poble, un pou. A més dels partits de l'oposició a la comarca, el Bloc i el PSOE, grups ecologistes com AGRÓ i experts de les universitats d'Alacant i de València han advertit que les dessaladores i els nous pous són una solució insuficient si no es racionalitza l'ús de l'aigua. El model extensiu característic del turisme d'aquesta zona, amb molts xalets i vil·les, amb piscines i jardins, converteix la comarca en la que més aigua consumeix per habitant del País Valencià. Les queixes dels veïns i la pèrdua de les collites dels agricultors són constants. Enguany, els viticultors de Teulada, al sud de Xàbia, on es produeixen prestigiosos vins de moscatell, han vist reduïda la producció de raïm a menys de la meitat respecte de l'any passat. Però la dada que més preocupa és la gran quantitat de queixes dels turistes, l'autèntic motor econòmic de la comarca, que no estan disposats a pagar elevats lloguers per apartaments amb dutxes on raja aigua rogenca algunes hores al dia.

Per fer front a la demanda que no para de pujar, hi ha una obsoleta xarxa de pous de propietats municipals, privades o d'associacions d'agricultors, que no coordinen en absolut ni la quantitat ni el temps de les extraccions. Pous que actuen sobre els mateixos aquífers, que s'escoten i se salinitzen. Davant d'aquest panorama, l'actitud oficial del Govern de la Generalitat Valenciana és la de plantejar el mític transvasament d'aigua de l'Ebre com a única solució possible, sense que en cap moment la Conselleria d'Obres Públiques haja posat cap trava a la construcció de nous apartaments, urbanitzacions i, fins i tot, camps de golf. Aquesta infraestructura ha convertit la comarca en un paradís per al turista però al preu d'explotar més enllà dels límits un recurs bàsic: l'aigua. Una explotació que podria acabar amb la deterioració de no sols la imatge turística sinó també del difícil equilibri hídric de la Marina i condicionar per sempre el futur dels seus pobles.

Joan Cervera

TECLA
2001
les festes®
TARRAGONA

ELS ESPECTACLES
SETEMBRE 2001

Divendres 14, 22 h

Dissabte 15, 22 h

Diumenge 16, 22 h

Refugi 1 Moll de Costa

La Fura dels Baus: ØBS

Dissabte 15, 22 h

Diumenge 16, 22 h

Teatre Auditori
del Camp de Mart
5 homes.com

Amb José Corbacho, Carles Flavià,
Manuel Fuentes, Santi Millán i Santi Rodríguez

Dimarts 18, 22 h

Dimecres 19, 22 h

Teatre Auditori
del Camp de Mart
Comediants +
Companyia Acrobàtica
de Quiqhaer (Xina)

Bi (dos mons - dues mirades)

Servei central de taquilles:
Rambla Nova, 46, Teatre Metropol.
De dimarts a dissabte,
de 12 h a 14 h i de 18 h a 21 h

VENDA D'ENTRADES
ServiCaixa
992 33 22 11
servicaixa.com

Ajuntament de
TARRAGONA

TARRAGONA

PATRIMONI MUNICIPAL